

JÄRVI-SUOMEN KYLÄT RY (Jäsky)
c/o kyläasiamies Henrik Hausen
Os. Uusimäentie 157, 19460 Ruorasmäki,
puh. 0400 992 699,
sähköposti: henhaus@gmail.com,
kotisivu: www.jasky.net

ETELÄ-SAVON KYLÄKIRJE 1 / 2010

**LOKAALI: Paikalliskehittäjien valtakunnallinen juhlaseminaari
Pieksämäellä 28.–29.8.2010. Ilmoittaudu 15.8. mennessä!**

Lauantai:

- 14–18 Retket kyläkohteisiin Pieksämäellä.
- 19- Yhteinen illallinen ja illanvietto, hotelli Savonsolmu. Ohjelmaa ja tanssia (Hannu Auvinen Group).

Sunnuntai:

- 9.15 Professori **Eero Uusitalo**: Kunnan ja kylien suhteet.
- Paneelikeskustelu: Etelä-Savon kansanedustajat, maakuntaliitto, Ely-keskus, kaupunginjohtaja ja paikallistoimijoita.
- Kansanedustaja **Jari Leppä**: juhlapuhe.
- Elokuvaohjaaja **Markku Pölönen**: esitelmä ja keskustelua.
- Valtakunnallisen Vuoden kylän julkistaminen ja palkitseminen.
- 16 Päätössanat.

Suomen kylätoiminta ry:n valtakunnallinen pääjuhla järjestetään tänä vuonna Pieksämäen Poleenissa. Nyt kannattaa lähteä mukaan myös Etelä-Savon kylistä! Välitä tieto kyläpäivästä kaikille kiinnostuneille!

Ilmoittautuminen 15.8. mennessä sähköpostilla info@kylatoiminta.fi tai kyläasiamies Henrik Hausenille (yhteystiedot yllä). Ilmoittautuminen samalla myös lauantain juhlaillalliselle (24 €) ja sunnuntain lounaalle (12 €). Myös majoitus maksetaan itse. Muuten osallistuminen on ilmainen. Ilmoita myös, kumpaan retkeen (seuraavalla sivulla) haluat osallistua.

Jäsenissä on yhdistyksen voima!

Liity Jäskyn jäseneksi/ maksa tämän vuoden jäsenmaksusi! Ohjeet tämän kyläkirjeen takakannessa ja liitteessä.

Lokaalin kyläretket, majoitus ja ohjelma 28.–29.8.

Tilaisuus käynnistyy lauantaina 28.8. klo 14 tutustumisretkillä menestyviin kyliin. Vaihtoehtoja on kaksi: **läntinen** retki suuntautuu Venetmäen ja Paltasen kyliin, **itäinen** Siikamäen ja Peiposjärven suuntaan.

– **Venetmäen** kylässä tutustumme matkailutila Häkkilään. Tilalla vietetään kymmenet häät joka kesä. Lisäksi kyläpäällikkö **Terho Häkkinen** kertoo kylän hälytysringistä ja muusta yhteistoiminnasta.

– **Paltasen** kylässä tutustumme kylätalo Paltasen pysäkkiin, joka on kunnostettu vanhaan rautatieasemaan. Kunnostukseen saatiin Leader-tukea ja talkootunteja on kertynyt paljon. Kyläpäällikkö **Aune Vauhkonen** kertoo kylätalosta sekä toiminnasta ja rahoituksesta.

– **Siikamäki-Peiposjärvi**: Valtakunnallisessa Vuoden kylässä vuosimallia 2008 riittää lapsia, hevosia, yrittäjiä ja pendelöijä. Koulun oppilasmäärä on kasvussa ja koulun yhteydessä on päivähoido. Koululla on myös runsaasti harrastustoimintaa. Seurantalolla järjestetään suuria tilaisuuksia. Saamme tutustua myös kylän vireään yritystoimintaan sekä eKylä-hankkeeseen.

Paneelikeskustelussa sunnuntaina ovat mukana ainakin kansanedustajat **Olli Nepponen**, **Katri Komi** ja **Jari Leppä**, Ely-keskuksen maaseutupuolen johtaja **Maija Puurunen**, kaupunginjohtaja **Tapio Turunen**, maakuntaliiton kehittämisjohtaja **Eero Aarnio** sekä Sytyn, Jäskyn ja Leader-ryhmien edustajat. Ennen keskustelua kuulemme **Eero Uusitalon** alustuksen.

Juhlassa puhuu elokuvaohjaaja **Markku Pölönen** (Kivenpyörittäjän kylä, Kuningasjätkä, Koirankynnen leikkaaja, Badding, Karjalan kunnailla).

Juhlassa laulaa Poleenin Iloisen lesken operettitähti, sopraano **Eilamaria Leskinen**.

Majoitus: Hotelli Savonsolmu, Toikantie 9, 76100 PIEKSÄMÄKI
www.savonsolmu.fi, sopimushinta 60 € (1hh), 70 € (2hh), lisävuode 20 €. Tilatessa mainittava viite LOKAALI. Puh. 015-223 50, sähköposti: booking@savonsolmu.fi tai Hotelli Sweet Home, www.hotelsweethome.fi, hinta 50 € (1hh), 65 € (2hh). Varaukset suoraan hotelleista.

Katso myös: www.jasky.net ja www.kylatoiminta.fi.

LOKAALIn järjestelyistä vastaavat Järvi-Suomen Kylät ry, Veej'jakaja ry, Piällysmies ry ja Rajupusu Leader ry yhdessä Suomen Kylätoiminta ry:n, Maaseutuverkostoyksikön ja paikallisten kyläyhdistysten kanssa.

Rönkönvaara-Lapinlahti Etelä-Savon Vuoden kylä 2010

Rönkönvaara-Lapinlahti valittiin Etelä-Savon Vuoden kyläksi maakuntahallituksen kokouksessa 14.6. Kylä sijaitsee Savonlinnan Savonrannan pohjoisosassa kaukana kaupungeista ja asukkaita on noin 160.

Mikkelin läänin ja Etelä-Savon Vuoden kylä on valittu joka vuosi vuodesta 1989 alkaen. Rönkönvaara-Lapinlahti on siis 22. Vuoden kylä. Valinta perustuu Jäskyn esitykseen, jossa todetaan:

1. Pieni kylä on toteuttanut suuria hankkeita. Rönkönvaaran entinen koulu ostettiin vuonna 2007 ja sitä kunnostetaan kylätaloksi. Hanke on jo pitkällä, ja Rönkkötalosta on muodostunut kylän keskipiste.
2. Talkootyö ja yhteistoiminta ovat voimissaan. Kylätalossa on runsaasti toimintaa, sekä isoja tilaisuuksia että viikoittaisia ryhmien tapaamisia. Rönkkötalohankkeiden omarahoitusosuuden hankkimiseksi toimii aktiivinen piirakkaryhmä, joka on kerännyt jo yli 15 000 euroa myymällä karjalanpiirakoita ja muita leivonnaisia.
3. Tiedotus on avointa ja säännöllistä. Kylän nettisivuilla on runsaasti tietoa toiminnasta, postin kautta jaetaan tiedotteita, kaksi kertaa vuodessa on omat infisivut paikallislehdessä ja kylätalon ilmoitustaululla on kylän sekä kaupungin tiedotteita.
4. Kylän toiminta on pitkäjännitteistä. Kylä ylläpitää Harjujärven virkistysaluetta, uimarantaa ja saunaa Savonrannan kehittämissäätiön mailla. Alueelle on rakennettu laavuja ja muuta tarpeellista. Kylään muuttaa joka vuosi uusiakin perheitä.

Pienessä Rönkönvaara-Lapinlahden kylässä on runsaasti eri alojen yrityksiä, muun muassa taksi, kotiapu, kuljetusyrittäjä, tilitoimisto, taimisto, rakennusyrittäjä, kalastaja, saha, nahkatuotteiden valmistus, kala-kauppias, peltityöntekijä, käsityöntekijöitä, lomakylä, rakennustarvikekauppias, putkiliike, lämpöyrittäjä, kaivinkone ja maatalousyrittäjiä. Kylän yrittäjät tarjoavat joustavasti toisilleen kausiapua.

Kylätalon kunnostustyötä tehdään talkoovoimin ja Piällysmies ry:n rahoituksella. Tässä vaiheessa on muutettu lämmitysjärjestelmä, maalattu sisäseinät sekä uusittu lattiat ja vesijohdot.

Vuoden kylän valinnalla halutaan nostaa esiin kylien monipuolista toimintaa ja lisätä kylätoiminnan tunnettavuutta. Tavoitteena on löytää esimerkkejä aktiivisista kylistä ja tuloksellisesta kylätoiminnasta.

Etelä-Savon kylätoimijat vierailivat eduskunnassa

Etelä-Savon kylätoimijat kävivät 8.4. eduskunnassa tapaamassa Etelä-Savon kansanedustajia. Mukana oli 26 henkeä Leader-toimintaryhmistä ja Jäskystä. Eduskunnassa meitä oli vastassa viisi Etelä-Savon kuudesta kansanedustajasta. Vastaanotto oli myönteinen. Maaseudun hanketoiminta sai kansanedustajilta kiitosta.

Kansanedustajat lupasivat ajaa Etelä-Savoon maakunnan yhteistyöryhmään MYR:iin maaseutujaostoa. Useimmissa maakunnissa tällainen maaseutujaosto jo on, ja Jäskey on jo vuosia ajanut sitä myös Etelä-Savoon. Virkamiehet sekä maakuntaliitossa että Ely-keskuksessa ovat kuitenkin suhtautuneet asiaan varauksellisesti.

Pohdimme myös kansanedustajien kanssa maaseutupalvelujen saavutettavuutta ja uusia ratkaisuja. Heli Järvinen (vihr.) ja Katri Komi (kesk.) pitävät maaseudun hanke- ja järjestötoimintaa erittäin tärkeänä, Järvinen totesi, että ne ovat uuden demokratiakäsityksen edelläkävijöitä ja Komi painotti, että ne tuovat kylille tarvittavaa tulevaisuudenuskoa. Järvinen haastoi kylätoimijoita mukaan Puruveden ja muun ympäristön suojeleluun. Olli Nepponen (kok.) otti esille norpan suojelun, jota kaikki kannattivat, vaikka keinoista on pieniä linjajeroja kansanedustajienkin kesken. Jari Leppä (kesk.) kertoi maaseutupoliittisen selonteon käsittelystä ja nosti siitä esille uutena keinona maaseutuvaikutusten arviointimenettelyn. Selonteko hyväksyttiin eduskunnassa 28.4. ja se sisältää paljon hyviä toimia maaseudun ja järjestötoiminnan kehittämiseksi.

Lenita Toivakka (kok.) lupasi sosiaali- ja terveystieteiden eduskunnassa puolustaa maaseudun palvelujen saatavuutta. Hänen mielestään palvelujen kilpailuttaminen pitää tehdä niin, ettei syrjitä pieniä paikallisia toimijoita.

Eduskunnan lisäksi kävimme maa- ja metsätalousministeriössä, josta saimme uusinta tietoa hanketoiminnan kiemuroista ja kiemuroiden vähentämisyrittämisistä. Ylitarkastaja Sanna Sihvola loi myös uskoa siihen, että Leader-hanketoiminta tulee jatkumaan EU:n ohjelmakauden 2007–2013 jälkeenkin. Maaseudun tukia ollaan siirtämässä enemmän suorasta maataloudesta maaseudun kehittämisen suuntaan, ja Leader-toiminta on ollut erittäin menestyksellistä - pienillä avustuksilla on saatu aikaan tärkeitä tuloksia.

Matkalla tutustuimme lähiruokatori Heinolan Heilaan, joka on toiminut nyt kaksi vuotta Heinolan ABC:n vieressä. Kahvilapuoli on saanut tukea kolmeen Leader-hankkeeseen.

Maaseutufoorumi pohti maakuntaohjelmaa

Etelä-Savon maaseutujärjestöjen foorumi kokoontui taas 13.1. Juvalla. Aiheena oli Maakuntaohjelman luonnos vuosille 2011–2014. Alustajana oli **Jyrki Kuva**, joka on valmistellut ohjelmaa maakuntaliitossa.

Kuvan mukaan ohjelma korostaa entistä enemmän olemassa olevien yritysten vahvistamista ja kasvua. Muita painopistealoja ovat koulutus, tutkimus, ennakoiva terveydenhuolto, lapsiperheitä ja nuoria tukevat palvelut, kilpailukykyinen asuinympäristö, luonnon suojelu ja hyvä saavutettavuus. Maaseudun kannalta Kuva nostaa ohjelmasta esille matkailun, metsä- ja metalliteollisuuden, maa- ja metsätalouden, kyläsuunnitelmat, monipuolisen tonttitarjonnan, tiet ja laajakaistayhteydet.

Keskustelussa tuli esille, että järjestöt pääosin ovat tyytyväisiä luonnokseen, mutta haluavat lisää painoa kalastuksen kehittämiseksi, energiatuotannolle, palveluratkaisujen kehittämiseksi ja matkailun edellytyksien kehittämiseksi. Suuri osa Etelä-Savon matkailun vetovoimasta tulee maaseudulta, ja sen takia on tärkeää, että maatalousmaisemia hoidetaan ja maaseutupalveluista huolehditaan.

Maakuntaohjelman valmistelu sai myös kritiikkiä. Ohjelmaa on valmisteltu laajasti työryhmissä, mutta lopullinen teksti ei kaikilta osin vastaa työryhmien keskusteluja. Esimerkiksi ohjelmassa esitetään, että työ- ja vapaa-aikaympäristön kehittäminen sekä tonttitarjonta keskitettäisiin erityisesti taajamiin, vaikka tällainen linjaus melko yksimielisesti hylättiin foorumissa 4.

Maaseutufoorumissa todettiin myös, että järjestöjä voisi ottaa enemmän mukaan maakunnan kehittämiseen, esimerkiksi työllisyyden ja palvelujen järjestelijöinä.

Maaseutufoorumissa oli mukana 17 henkilöä 8 järjestöstä. Foorumi koostuu kaksi kertaa vuodessa tai tarpeen mukaan useammin. Kokoon-tumisiin kutsutaan 15 Etelä-Savon maaseutujärjestön hallituksen jäsenet, työntekijät ja muut aktiivit. Kokoonkutsujina toimivat Järvi-Suomen kylät ja MTK-Etelä-Savo.

Maakuntavaltuusto hyväksyi uuden maakuntaohjelman 31.5.2010.

Vehreä Etelä-Savo on houkutteleva kokonaisuus

Ruralia-instituutin tutkimusjohtajan **Torsti Hyyryläisen** tärkeä puheenvuoro "Vehreä Mikkeli on viehkeä kokonaisuutena" julkaistiin Länsi-Savossa 6.7. Hyyryläinen kannattaa kaupungin kehittämistä maaseutu-kaupunkina, jossa kehitetään niin kaupungin ydinkeskustaa kuin pienempiä keskuksia ja maaseutua. Hän korostaa, että maankäyttö on keskeisiä asioita, joista kunnat päättävät.

Etelä-Savossa ja etenkin sen kaupungeissa käydään aika ajoin keskustelua siitä, kehitetäänkö seutuja kokonaisuutena, vai pitäisikö satsata tiiviiseen yhteiskuntarakenteeseen.

Mikkelin uusi kaavoituspäällikkö **Ilkka Tarkkanen** oli aikaisemmin Länsi-Savossa ottanut vahvasti kantaa tiivistämisen ja tehostamisen puolesta. Mikkelin rakennusluvista suuri osa haetaan nyt haja-asutusalueille. Tarkkanen ihmetteli ja kritisoi tätä kehitystä.

Samoin Savonlinnan kaavoittajat ovat kummastelleet sitä, että Punkaharjun Kulennoisiin ja Kerimäen Anttolaan rakennetaan runsaasti uusia taloja. Savonlinnan päättäjät ovat myös hylkäämässä EU:n ja valtion tukeman ison maaseudun laajakaistahankkeen – halutaan siis keskittää kehitys kaupunkikeskustaan. Pieksämäen kehittämissstrategiassa on myös noussut esille kaupunkikeskustan kehittäminen – ehkä lähinnä myönnytyksenä valtiovallalle Ideaparkin kaavan hyväksymisen takaamiseksi.

Hyyryläinen kritisoi artikkelissaan Tarkkasen ehdottamaa tiivistämiskehitystä. Tulevaisuudessa kaupungit ja alueet kilpailevat yhä kovemmin asukkaista ja osaavasta työvoimasta. Silloin olisi nurinkurista rajoittaa rakentamista maaseudulle mikä on nyt selvästi suosiossa. "Kaupunkien läheisen maaseudun myönteinen väestökehitys on jatkunut jo 20 vuotta. Väljä asuminen houkuttelee erityisesti lapsiperheitä." Olisiko Etelä-Savolla todella varaa sanoa ei tälle kehitykselle?

Haukivuoren, Anttolan ja pienempien kylien kehittäminen vahvistaa Mikkeliä. Samoin Savonlinnan kannattaisi rakentaa kylille hyvä laajakaistan runkoverkko, kun siihen on saatavilla tukea ja kehittää matkailukylä Oravia, sportti- ja luontokylä Moinsalmea sekä kaupungin läheisiä kasvavia Varparantaa ja Kallislahtea – muita kyliä ja Savonrannan aluetta unohtamatta.

Ilman elävää maaseutua myös maakuntamme kaupungit kuihtuvat!

Tämä kyläkirje julkaistaan myös osoitteessa
<http://kylakirje.blogspot.com/> . Voit kommentoida sisältöä!

Laajakaista kehittyä ja etenee maaseudullakin

Laajakaistan käyttö kehittyä kovaa vauhtia, esimerkiksi karjatiloilta ja matkailuyrityksissä luotettavat yhteydet ovat jo elinehto. Verkon kautta järjestetään videoneuvotteluita, jaetaan erilaisia palveluita ja tilataan televisiokanavia.

Niin sanottu yleispalveluvelvoite astui voimaan 1.7. Tämä tarkoittaa, että jokaisella asukkaalla ja yrityksellä on oikeus kohtuuhintaiseen ja laadukkaaseen 1 Mbit/s yhteyteen. Kohtuullinen hinta on viestintäviraston (www.ficora.fi) mukaan tällä hetkellä 30–40 euroa kuukaudessa.

Luotettava ja nopea laajakaista, jolla voidaan siirtää myös esimerkiksi televisiokanavia, vaatii kuituverkon. *Laajakaista kaikille* hankkeella tällainen verkko rakennetaan koko maahan. Pertunmaalla aloitetaan tämän hankkeen pilotin rakentaminen. Myös muun muassa Mäntyharjun Toivolassa rakennetaan valokuitukaapelia ja myydään liittymiä kodeille.

Hanke on EU:n ja valtion tukema, mutta silti kuntien ja yksityisten maksusuodet muodostuvat melko korkeiksi. Liittymismaksu on esimerkiksi Pertunmaalla runkolinjan vieressä 1 265 euroa. Hinta sisältää verkkopäätteen, mutta pätee vain korkeintaan 100 metriä runkoverkosta. Tämän etäisyyden jälkeen tulee lisämaksu, joka on noin 6 euroa metriltä. Etäisyys lasketaan linnuntietä runkolinjan lähimmästä kohdasta. Lisämaksua saa alemmas keräämällä liittymiskimppoja, yhteisestä linjasta maksetaan vain kerran. Myös omalla kaivutyöllä voi alentaa hintaa. Yli 2 km:n liittymille on oma tukensa.

Kuukausimaksu on alimmillaan pelkällä laajakaistalla 27,40 euroa, mutta verkon kautta on jo saatavilla muitakin palveluita. 15,02 eurolla kuussa saa television kaapelikanavat ja viikon tallennuspalvelun – eli ohjelmia voi katsoa viikon sisällä silloin kun itselle sopii.

Laajakaistaliittymä nostaa kiinteistön jälleenmyyntiarvoa ja siksi se on luultavasti kannattava korkeista kustannuksista huolimatta. Silti on suunnitteilla hankkeita, joilla tuettaisiin myös 100 m–2 km:n liittymälinjoja, jotta saataisiin vauhtia maaseudun kuiduttamiseen.

Enonkosken, Hirvensalmen, Joroisten, Pieksämäen (kunnan itäosa) sekä Rantasalmen hankkeita kilpailutetaan parhaillaan niin, että operaattoreiden hakemukset pitää jättää viimeistään 31.8. Syksyn kilpailutusta varten on kerätty seuraava erä hankkeita, jotka on tarkoitus käynnistää 2011: Heinävesi (hankealueena kunnan pohjoisosa), Kangasniemi, Mikkelin Juvan suunta, Mikkelin Kangasniemen suunta, Mäntyharju, Puumala, Ristiina sekä Sulkava.

Hankkeita riittää sitten vuoteen 2015 asti, ja muut kunnat ovat lähdössä mukaan paitsi Savonlinna, joka näillä näkymin olisi jättämässä tuen käyttämättä.

Maakuntaliitto järjestää infoseminaarin Laajakaista kaikille hankkeesta kuntien ja kylien toimijoille alustavasti keskiviikkona 8.9. aamupäivällä. Jäskyn kyläasiamies on jäsenenä Laajakaista kaikille -hankkeen Etelä-Savon ohjausryhmässä, joten allekirjoittanut seuraa asiaa tiiviisti.

Kyläsuunnitelmia Savonlinnan seudulle

Oravi on aktiivinen matkailukylä ja naapurikylät Ahvensalmi ja Juvola enemmän maatalouskylä. Kylille on valmistunut yhteinen laaja kyläsuunnitelma. Suunnitelma työstettiin yrittäjien ja muiden kyläaktiivien yhteistyönä. Kaikki kyläläiset kutsuttiin kyläkokoukseen ja kyläkysely lähetettiin paitsi alueen 300 vakitukselle asukkaalle, myös vapaa-ajan asukkaille, joita on noin 300 perhettä. Kyläsuunnitelman seminaariin osallistui myös metsähallituksen ja kaupungin eri sektoreiden edustajia. Kyläsuunnitelman laatimiseen saatiin toimintaryhmä Piällysmies ry:n myöntämää Leader-rahoitusta.

Oraviin on viime vuosina tehty isoja matkailuinvestointeja ja matkailukautta on laajennettu kehittämällä retkiluistelua yhteistyössä Rantasalmen yrittäjien kanssa. Juvolan koulun oppilasmäärä on kasvussa. Silti kyläsuunnitelmassa päädytään siihen, että lisärakentamista tarvitaan, jotta väestömäärä ei laskisi ja palvelut pystyttäisiin ylläpitämään.

Luonto ja kulttuuriympäristö luovat puitteet rakentamiselle ja kyläsuunnitelman mukaan aloitetaan neuvottelut kaupungin kanssa rakennuspaikkakartoituksen tekemisestä. Kyläkaavan tai rakennuspaikkakartoituksen avulla sovitetaan yhteen uudisrakentamisen, matkailun kehittämisen, kulttuurimaiseman ja luonnonsuojelun tarpeet.

Kasvava matkailuelinkeino ja vanhusten palvelut tarvitsevat työntekijöitä. Kyläsuunnitelman ensimmäiset toimet liittyvät tiedotukseen, yhteisöllisyyden rakentamiseen, kylämatkailun kehittämiseen ja kylän eri vierailukohteiden kunnostamiseen. Tärkeimmäksi ehdoksi kylän hyvän kehityksen jatkumiselle nousi kyläkoulun säilyminen.

Savonlinnassa valmistui viime vuonna kyläsuunnitelma Varparannan alueelle ja tekeillä on suunnitelmat ainakin Moinsalmentien alueelle sekä Kallislahdelle ja Pihlajalahdelle. Myös ainakin Punkaharjun Vaahersaloon ja Kerimäen Anttolaan on tekeillä kyläsuunnitelmat.

Tutkimus: kyläsuunnitelmilla on vaikutusta!

Oulun yliopiston Kajaanin yliopistokeskuksen tutkijat ovat tehneet mielenkiintoisen tutkimuksen: "Kyläsuunnittelun vaikuttavuus kehittämissyhdistys Kalakukko ry:n alueella". Kalakukko on Leader-yhdistys, joka toimii Kuopion maaseutualueella ja kuudessa muussa pohjoissavolaisessa kunnassa. Toimintaryhmän alueella on laadittu kyläsuunnitelmia 66 kylälle, alueella on 105 kylää.

Tutkimus perustuu kylille, virkamiehille ja kuntien luottamushenkilöille suunnattuihin kyselyihin ja haastatteluille sekä muuhun aineistoon. Se vaikuttaa perusteelliselta. Kyläsuunnitelmat saavat myönteisen arvostuksen:

"Kyläsuunnitelmat ovat tehneet kylistä aktiivisempia Kalakukkoalueella. Tutkimusaineiston mukaan kyläsuunnitelmat todella ohjaavat kylällä toteutettavaa hanke- ja muuta kehittämistoimintaa."

"Kyläsuunnitelmien kautta saavutettuja konkreettisia tuloksia ovat erityisesti kylien viihtyvyyteen ja harrastusmahdollisuuksiin liittyvät seikat. Suunnitelmien myötä kylillä on kohennettu ympäristöä ja viihtyvyyttä, koottu kylän historiaa ja kulttuuria sekä järjestetty monenlaisia tapahtumia. Lisäksi on panostettu asumisen edellytysten parantamiseen, uusien asukkaiden houkutteluun sekä yleensä kylän yhteishengen nostamiseen lisäämällä uskoa oman kylän elinmahdollisuuksiin. Kyläsuunnitelmien kautta on myös pystytty vaikuttamaan päätöksentekijöihin kunnassa sekä saatu tuotua kylän omia kehittämistoiveita paremmin esille."

Kritiikkiä saa suunnitelmien valmistelun keskittyminen muutamille henkilöille. Tutkimuksen mukaan kylien yrittäjien osallistuminen valmistelutyöhön on kuntien arvion mukaan hyvä mutta kyläläisten arvion mukaan ei niin aktiivista. Tärkeänä kyläsuunnitelman laatimisessa on vastaajien mielestä kylän tulevaisuuden pohtiminen sekä kehittämiskohteiden miettiminen. Tiedotusta pidetään tärkeänä, ja monissa kylissä oli laadittu kylien kotisivuja kyläsuunnittelun yhteydessä.

Tutkimus löytyy nettiosoitteesta: www.kajaaninyliopistokeskus.oulu.fi kohdasta Julkaisut ja Redec Working papers.

Saimaa Holiday valittiin vuoden vesistömatkailukohteeksi

Rantasalmen, Savonlinnan ja Linnansaaren kansallispuiston sekä Kolo-veden kansallispuiston alueilla toimiva Saimaa Holiday on valittu Suomen vuoden 2010 nousevaksi vesistömatkailukohteeksi European Destinations of Excellence (EDEN) -kilpailussa. EDEN-kilpailuun osallistui Suomessa 15 kohdetta.

Arviointiryhmän mukaan Saimaa Holiday yritysverkostolla on kattava ohjelmalvelutarjonta. Verkosto on sitoutunut kestävään kehittämiseen ja tekee yhteistyötä kansallispuistojen kanssa. Lisäksi Saimaa Holiday on kehittänyt palvelutarjontaa kaikille vuodenajoille. Toiminta on sopusuhteissa seudun, maakunnan ja kansallistenkin matkailunkehittämislinjausten kanssa. Toiminnan kehittäminen on ollut määrätietoista.

Saimaa Holiday palkitaan syksyllä European Tourism Forum -tilaisuudessa Brysselissä yhdessä muiden kansallisten voittajien kanssa.

Sulkava pyrkii säilyttämään palvelujaan

Jäskyn hallitus kokoontui 6.5. Sulkavalla ja kunnanjohtaja **Sami Sulkko** alusti mielenkiintoisesti kunnan näkymistä. Kunnantaloa korjataan juuri ja siihen tulee myös yhteispalvelupiste kunnan ja valtion palveluille. Kunta on 2 800 asukkaan saaristokunta, jossa kesällä on kolme kertaa enemmän asukkaita kuin talvella. Vapaa-ajan asukkaat ovatkin kunnan hyvien palvelujen tärkeitä takuumiehiä. Työllisistä 17 % käy Savonlinnassa töissä.

Kunnan väestörakenne on melko iäkäs ja asukasmäärä on laskussa. Oman lukion ylläpitäminen on ongelmallista, ehkä etäopetusjärjestelyillä se voisi vielä onnistua, vaikka oppilasmäärä uhkaa laskea alle 40:n lähivuosina. Kunta on päättänyt osallistua Laajakaista kaikille -hankkeeseen. Vanhusten palvelutarve kasvaa nopeasti. Se on myös mahdollisuus, koska palvelut myös työllistävät.

Sami Sulkko on siirtynyt Punkaharjun kunnanjohtajaksi ja ensimmäinen julkinen esiintyminen siellä oli kylätilaisuudessa, Vaahersalon kyläsuunnitteluillalla kesäkuussa.

Pienet koulut erinomaisia oppimis- ja kasvu ympäristöjä

Kasvatustieteen maisteri **Risto Kilpeläinen** on väitöstyössään tutkinut kyläkoulujen nykytilaa opettajien käytännön kokemusten perusteella.

- Kyläkoulujen kasvatuksellinen helmi on se, että eri-ikäisiä lapsia opetetaan yksilöllisesti samassa luokassa. Yhteenkuuluvuuden tunne syntyy yhdysluokassa automaattisesti, kun isommat lapset auttavat pienempiä oppilaita. Samalla opitaan hyväksymään erilaisuutta ja toimimaan yhdessä, Kilpeläinen selvittää.

Pienissä kouluissa yhteistyö sujuu paitsi koulun sisällä myös koulun, kodin ja ympäröivän kyläyhteisön kesken.

- Koko palettia pyörittävät opettajat, joiden työmotivaatiolla on suuri merkitys koko koulun toiminnalle ja ilmapiirille. Suuri osa kyläkoulujen opettajista viihtyy työssään.

Tutkimuksen voi tilata hintaan 30 euroa + lähetyskulut 5 €/kpl. Tilaus sähköpostilla: rikilpel at hotmail.com tai puhelimella numerosta 040 5895879. Maksupuoli hoituu kirjan mukana tulevalla tilisiirrolla.

Farmari maatalousnäyttelyssä 29.7.–1.8. laaja kyläosasto

Farmari maatalousnäyttely järjestetään tänä vuonna Mikkelissä. Näytteen kyläosastolla on lava, jossa näemme teatteri-, musiikki- ja tanssiesityksiä sekä roolipeliyhdistyksen miekkailunäytöksiä. Osastolla on mukana Jäskyn ja Leader-ryhmien lisäksi Maa- ja kotitalousnaisten Kylävillitys-hanke, Etelä-Savon liikunta ry:n Kyläspordi-hankkeet, Mikkelin seudun vapaa-ajan asukkaat ry, useita kyläyhdistyksiä ja kyläteattereita, Astuvan amatsonit, Romu-Heikki kansanooppera, Mäntyharjun Virkistuksen Lumpeenkukat tanssiryhmä, roolipeliyhdistys Perkunas sekä useita kyläyrittäjiä.

Kylät ja hankkeet ovat osastolla pääosassa. Saatavilla on runsaasti tietoa modernista kylien kehittämisestä.

Kyläasiamies opintomatalla Saksassa ja Itävallassa

Kyläasiamies **Henrik Hausen** osallistui toukokuussa opintomatkkaan yhdessä 35 muun suomalaisen kanssa. Suurin osa osallistujista oli kyläasiamiehiä ja maisemansuunnittelijoita, jotka työskentelevät kylien kanssa. Matkan järjesti Maa- ja metsätalousministeriön maaseutuverkostoyksikkö.

Opintomatkan ensimmäinen kohde maaseutukunta Weyarn sijaitsee Baijerin osavaltiossa noin 35 km Münchenistä etelään.

Weyarn voitti eurooppalaisen kylien kehittämisspalkinnon vuonna 2004 ja on palkittu myös ympäristönsuojelusta.

Professori ja kunnanvaltuutettu Franz Demmelmeier oli vieraita vastassa upeissa kunnanvaltuuston tiloissa. Hän kertoi, että alueen historiassa merkittävää osaa näyttelee Salzburgin kreivin vuonna 1133 perustama augustiinilaisluostari. Luostarielämässä musiikki oli tärkeintä, talous ei niinkään, joten luostari ehti olla vararikossa useammankin kerran. Myös ympäristön asukkaat joutuivat osallistumaan taloustalkoisiin, joten suhde esivaltaan ei aina ollut ongelmaton.

Nykyään kunnassa on 3 300 asukasta ja 20 kylää ja se on ollut väkiluvultaan kasvava aina 1950-luvulta lähtien. Töissä käydään suurissa kaupungeissa mm. Münchenistä. Pieniä kuntia ei pakoteta yhdistymään. Kunnan vastuualue on suppeampi kuin Suomessa, mutta muun muassa kaavoitusmonopoli on kunnalla.

Asukasluvun kasvu on tuonut paineita ja ongelmiakin. Maan hinta on nousussa. Ongelmana on, että kotiseudulta ei enää ole varaa ostaa tonttia, vaan muualta tulevat ostavat maat. Maanomistajien kanssa on vähitellen päästy yhteisymmärrykseen siitä, miten maaviljelysmaata muutetaan asuintonteiksi. Osa maasta joudutaan luovuttamaan kunnalle alle markkinahinnan – kunta rakentaa tarvittavan infran.

Kylä uudistusprosessi käynnistettiin osana Baijerin osavaltion maa- ja metsätalousministeriön ohjelmaa 15 vuotta sitten. Visioksi päätettiin yhdessä laadukas maaseutumainen asuminen, jossa elämisen laatu säilyy ja kulttuuriarvot korostuvat. Nuoria on muuttanut pois korkeiden tonttihintojen takia ja tähän pyritään puuttumaan.

Pienen kunnan maapolitiikka on aktiivista. Kylä uudistuksessa on tärkeää, että kaikki tietävät miten kuntaa kehitetään. Asukkaat pyritään saamaan mukaan mahdollisimman laajasti. Weyarnissa työ tehdään ryhmissä asiantuntijoiden avustamana, ja ryhmän toimiaika kestää aiheesta

riippuen 1–3 vuotta. Ensin määritellään lähtötilanne ja luodaan visio tulevaisuudesta sekä mietitään, miten asiat toteutetaan. Kansalaisten uudet ideat viedään varhaisessa vaiheessa myös kunnan virallisille päättäjille. Myös tiedotuksesta huolehditaan, alueen historiasta laadittiin muun muassa sarjakuvavihko.

Liikenne on yksi kaikkien tärkeimmistä kylä uudistuksen kohteista, kun pyritään laadukkaaseen maaseutuelämään. Liikenteen hidastaminen tietä kaventamalla ja liikenneympyrällä on johtanut toivottuun tulokseen. Talouden kehittämistä linjattiin siten, että kuntaan ei haluta suuria teollisuusyksiköitä, vaan käsityöläis- ja pientuotantoa esim. tietotyö- ja ohjelmistosuunnittelua. Kehitystä ei siis haluta millä hinnalla hyvänsä.

Weyarnin kylä uudistusprojektin ja aktiivisen kaavoituspolitiikan saavutuksina mainitaan muun muassa:

- uusi koulu, jonka suunnittelussa opettajat ja oppilaat olivat mukana (200 oppilasta)
- kylätalo ja urheilukeskus
- luonnonsuojelualue ja järven kunnostus virkistyskäyttöön, luontopolku
- taidepolku, joka esittelee kuntakeskuksen nähtävyyksiä, luontoa ja taideteoksia
- liikennejärjestelyt, liikenteenjakajien huolto/ylläpito
- Dorfladen: kyläkauppa jossa oman kunnan tuotteet on laajasti esillä
- kuntalaisilla on tunne, että heidän ideansa ja mielipiteensä kuunnellaan tosissaan

Raportin Weyarnista kirjoittivat **Liisa Helanto** ja Henrik Hausen.

Opintomatalla tutustuttiin myös aluetutkimuslaitokseen, kylien väliseen yhteistoimintaan, energiakokeiluihin, matkailun kestäväseen kehitykseen sekä kosteikko- ja maisemahankkeisiin Saksassa ja Itävallassa Münchenin ja Salzburgin läheisellä maaseudulla.

Laaja kuvareportaasi matkasta löytyy netistä:

<http://picasaweb.google.fi/henhaus/Itavalta02#>

Jäskyn valtionapu 33 000

Koko maan kylätoiminnan valtionapu nousi eduskunnan budjettikäsitte-lyssä ensimmäistä kertaa yli miljoonaan euroon. Maakunnille jaettiin viime vuonna noin 22 000 euroa maakuntaa kohti, ja tämä summa nousee tänä vuonna noin 33 000 euroon. Valtionapu voidaan käyttää muun muassa tilaisuuksien järjestämiseen, kyläasiamiehen palkkaamiseen ja tiedotukseen, mutta ei hankkeiden omarahoitusosuuksiin. Maakuntien yhteenliittymien valtionapua ei saa myöskään siirtää muille järjestöille.

Jäskyn toiminta oli viime vuonna erittäin vilkasta, se meni isojen tilaisuuksien merkeissä:

- Tammikuussa Mikkeliin kokoontui Road Show -tapahtumaan 62 osanottajaa. Keskusteltiin kylätoiminnan ja maaseudun kehittämisestä uuden Vastuuta ottava paikallisyhteisö -ohjelman pohjalta.
- Kesäkuussa Pieksämäelle kyläkaavoitusseminaariin osallistui 74 henkilöä ja keskustelu kyläsuunnittelusta ja -kaavoituksesta kävi vilkkaana.
- Etelä-Savon kyläpäivään Rantasalmelle kokoontui lokakuussa 83 osanottajaa. Ohjelmassa oli alustuksia muun muassa Etelä-Savon nuorten odotuksista sekä kulttuuriohjelmaa.
- Lisäksi on järjestetty onnistunut seminaari kevätkokouksen yhteydessä Mäntyharjussa, syyskokous Mikkelin Rahulassa, kyläasiamiesten tapaminen Pieksämäellä sekä retkiä ja tiedotustilaisuuksia.

Myös tälle vuodelle on isoja suunnitelmia: Lokaali Pieksämäellä elokuussa, Voimistuvat kylät Mikkelissä 8.-9.10. ja Farmarin kyläosasto sekä retkiä ja muuta. Jäskyn syyskokous on alustavasti 20.11. Savonrannan Rönkönvaaran Rönkkötalossa.

Tämä kyläkirje julkaistaan myös osoitteessa
<http://kylakirje.blogspot.com/> . Voit kommentoida sisältöä!

Järvi-Suomen kylät ry, hallitus 2010:

Varsinaiset jäsenet:

Ilkka Sutinen, puheenjohtaja,
Mikkeli
puh. 0400 722 145
ilkka.sutinen at tyynela.fi

Leena Suhonen, Rantasalmi
puh. 050 544 5153
leena_suhonen at jippii.fi

Eila Puhakainen, Juva
puh. 040 748 3782
eila.puhakainen at suomi24.fi

Jukka Paatero, Ristiina
puh. 0400 557 144
jukka.paatero@gmail.com

Leena Äärimaa, Hirvensalmi
puh. 040 564 6200
leena.aarimaa at luukku.com

Asko Hirvonen, Savonlinna
puh. (015) 640 460, 0400 745 714
asko.hirvonen at viestilinja.fi

Jouko Mälkiä, Enonkoski
puh. 050 404 9823
jouko.malkia at wiksu.fi

Riitta-Leena Jantunen, Mikkeli
puh. 0440 341 935
riitta-leena.jantunen at surffi.fi

Seppo Intke, Pieksämäki
puh. 040 526 4951
seppo.intke at surffi.fi

varajäsenet:

Marita Mattila, Mäntyharju
puh. (015) 688 409, 040 531 9942
marita.mattila at pp.inet.fi

Pia Niilo-Rämä, Mikkeli
puh. 044 538 6319
sihteeri@haukivuorentapahtumat.net

Pentti Nieminen, Kangasniemi
puh. 040 541 8594
pentti.nieminen at pp4.inet.fi

Veikko Simelius, Heinävesi
puh. 040 544 4346
veikko.simelius at suomi24.fi

Riitta-Liisa Kallioinen, Savonlinna
puh. 0500 8(08) 161

Esko Makkonen, Savonlinna
puh. 0500 176 666
e.makkonen at suursaimaa.com

Veli Oinonen, Ristiina
puh. 040 821 1851

Leo Sistonen, Sulkava
puh. 050 540 2733

**- Ilmoittaudu kyläosoitteistoon
ja sähköpostilistalle, lähetä
viesti osoitteella:
henhaus@gmail.com**

- Ilmoita osoitteenmuutoksista

**- Ilmoita kylän tapahtumat Jäs-
kyn toimintakalenteriin**

Kyläkirjeen sisältö:

	sivu
Lokaali juhlaseminaari 28.-29.8.2010	1-2
Rönkönvaara-Lapinlahti Etelä-Savon Vuoden kylä 2010	3
Jäsky ja toimintaryhmät vierailivat eduskunnassa	4
Järjestöjen maaseutufoorumi pohti maakuntaohjelmaa	5
Vehreä Etelä-Savo houkuttelee	6
Laajakaista kaikille -hanke etenee	7
Kyläsuunnitelmia Savonlinnan seudulle	8
Tutkimus: kyläsuunnitelmilla on vaikutusta	9
Saimaa Holiday vuoden vesistömatkailukohde	10
Sulkava pyrkii säilyttämään palvelujaan	10
Pienet koulut erinomaisia oppimisympäristöjä	11
Farमारissa laaja kyläosasto	11
Kyläasiamies opintomatalla Saksassa ja Itävallassa	12-13
Jäskyn valtionapu nousi	14
Jäskyn hallitus	15
Maksa jäsenmaksu!	16

Maksa jäsenmaksu, jäsenissä on yhdistyksen voima!

- Jäskyn jäsenmaksuun sisältyy MaaseutuPlus-lehden tilaus (6 numeroa vuodessa, arvo 30 euroa!).
- Kyläyhdistyksille tarjotaan ilmaista kotisivutilaa Jäskyn internetsivujen yhteydessä ja apua sivujen suunnittelemisessa ja päivittämisessä.
- Suomen kylätoiminta ry tarjoaa ilmaista lakimiesapua kyläyhdistyksille (ensimmäinen neuvonta, tarkemmin kyläasiamieheltä).

Jäsenmaksu vuodelle 2010 on henkilöjäsenille 15 euroa, yhdistyksille 35 euroa ja kannattajajäsenille (kunnille ja yrityksille) 100 euroa.

Maksut tilille 527104-4261890, Järvi-Suomen kylät ry.

Värvää lisää jäseniä!